

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Verba Bezae ad Lansaci toparcham.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Episcopi nomine, tantis sordibus illo quidem indigno, vili & abiecto Ministri titulo insigniri voluerit, non possum quin cum Genebrardo exclaimem, id certo Spiritus S. consilio factum esse, quum nomen illud in religionis materia infame sit, vel certe contemibile & abiectum. In sacrificiis enim Ministri dicebantur, qui victimam immolandam ad aram ducebant, mactabant ac dissecabant. Hinc Virgilius,

— ceciditq, inter moribunda Ministros,

de bone loquens, quæ antequam mactaretur, peste extincta conciderat. Quamvis etiam nomen hoc generale sit. Dicimus enim etiam Ministros qui circa Reges ac Principes sunt, ad accipienda mandata. Ministri vero Ecclesiæ apud Catholicos dicuntur, qui vel sacris ædibus, vel diuinis officiis inseruiunt, vt æditui, & alij. In Sacra Scriptura iudas à Pontificibus & sacerdotibus Ministros accepisse dicitur (a) quorum opera in comprehendendo D. N. Iesu Christo vteretur. Quid multis? Nouum sane est, & Ecclesiæ Maiestate indignum, nomen hoc ijs attribui qui Verbum Dei annunciant, & sacrosancta Sacramenta administrant. Neque enim apud Ethnicos solum, vt iam dixi, verum etiã in SS. literis (b) nomen hoc in deteriore fere partē accipitur, vt apud SS. Euangelistas & alios videre est.

II. Quemadmodum verò alias sæpe in hominum vita multa fortuito accidere videntur, ita hoc quoque Ministrorum nomen casu potius quam certo consilio à Caluino noui sui Euangelij præconibus tributum fuit, supra diximus, Caluinum quum apud Pictonas esset, tres præcipue selegisse quos tamquam Apostolos ad novum Euangelium disseminandum huc illuc mitteret, nempe Veroniam, Bonum hominem, & Ramassarium sive Consarcinatorem. Ex his Bonus homo Minister vulgo dicebatur, eo quod in Ministraria (nomen est certi loci vel Collegij in Academia) Jurisprudentiæ tyronibus Institutiones Iuris prælegisset atque explicasset. Id nomen non solum ei deinceps quoque per Galliam discursans, & Calvini Euangelium prædicanti mansit, sed alijs etiam similis farinae hominibus, idem munus obeuntibus tributum fuit: ut vulgo dicerentur, Messieurs les Ministres, id est, Domini Ministri; quæ nomina ut neutiquam inter se congruant, ita vox illa Minister nec Græcis nec Latinis umquam in ea significatione usurpata fuit. Hinc iisdem postea Pastores dici voluerunt (quod tamen Calvinus numquam fecit) Protestantium sive Lutheranorum exemplo, qui

itidem repudiato Episcoporum nomine, Superintendentium nomen sibi sumpserunt. Quamvis autem palliati hi Ministri vili nomine gaudeant, nihilominus tamen Episcopale munus & honorem sibi arrogant, vt Balæi, Vadiani, Hofmeisteri, & aliorum patet exemplo. Illud vero ridiculum ac minime ferendum est, quod à ferula plerumque & imis inter Grammaticos subfellij eiusmodi homines ad tantum munus euehantur, vel ipsi potius enituntur.

III. Lanfacci dominus piæ memoriæ, Eques honoratissimus, narrauit aliquando mihi, se quum ex Legatione quadam reverteretur, per Geneuam curiositate quadam iter habuisset. Ibi Beza Caluini successorem ad se venisse, hac præfatione vsus, *Adesse pauperem Geneuensem Episcopum, salutandi ipsius, & obsequia sua deferendi causa.* Tum Lanfaccus, *Equidem promitori,* inquit, *animo hoc tuum officium accepturus & in complexum vltro ruiturus sim, si similis esses eius qui sedem hanc antehac obtinuit, nimirum ab eo qui vniuersæ Ecclesiæ præfatus missus: nisi prædecessores illi tui hac tibi sede vltro cessarint: quod mihi non sit verisimile.* Tum Beza, *illi,* inquit, *à Papa, ego à Deo ordinatus sum.* Post multa vtrimque super hac re commutata verba, Lanfaccus rogauit, cur seruire illud Ministrorum nomen sibi summissent. Ad quod Beza nihil aliud respondit, quam, non se primum Reformationis fuisse auctorem, sed descriptam ab alijs formam sequutum esse. Non esse ambitiosos illos titulos affectandos, modo res ipsa adsit. Honestum esse Ministrorum nomen, & muneri quo fungantur conueniens. Idem tamen in Commentarijs suis super Matthæum, (c) fatetur Ministri nomen esse ambiguum. Et vbi Diaconorum Ecclesiæ fit mentio, ait, Maluisse se Diaconos Græca voce, quum Ministros appellare. Idem tamen ambiguum nomen (d) cæcitatem! etiam Pastoribus suis tribuere non dubitarunt, Episcoporum interim titulum tanta ambitione affectantibus, Beza certè ipse ita appellari gaudebat, (d) vt manifestum est ex illa epistola quam Petrus Patrocalius in Pofsiaceno Colloquio ad Beza scripsit, in qua Archiepiscopi titulum ei tribuere non veretur. Vidisti hætenus, lector, aliqua ex parte Aristocraticam Caluiniæ ecclesiæ formam Quia vero eam præcæ illi Apostolicæ conformem esse iactant, age porro an

vlla
a Ioan. 18 b Matt. 5. & 25. Luc. 12. Mar. 14. c Cap. 5
d Espencans Apol. l. 3. c. 11.

vlla eius in omni Antiquitate vestigia appareant videamus.

IV. Officia Ecclesiastica apud Calvinianos tripartita fere sunt, Ministrorum, Seniorum, & Diaconorum. (e) Quibus apud Geneuenses quartus ordo fuit additus, nempe Doctorum: qui tamen vnà cum doctrina iam pene euauit; nisi forte inuisibiles illos facere velis Ordinario certe loco olim ipsis designato, iam moti sunt. Atq; ò Calvinista, si vestra ecclesiae exemplum à primitiua illa sumere voluistis, Doctorū sane nomen & munus tollere non debuistis, qui omni tempore in Ecclesia fuerunt, vt Innocentius Papa testatur. Quin etiam ipse D. Paulus Apostolus inter diuersas functiones à Deo in Ecclesia institutas Pastores & Doctores nominat. Non ego tamen Doctorum munus non omnibus in locis, sed in quibusdā tantum Ecclesijs aorum atque vltatum fuisse, illis nimirum, vbi antea vel Iudæi synagogas, vel pagani scholas suas & litterarum gymnasia habuerant. Ecclesiastica Historia Alexandrinæ Scholæ mentionem facit, post S. Marci Euangelistæ tempora instituta; vt & Doctorum in ea, Clementis, Origenis, & aliorum; nec non Cæsareanæ, cuius S. Basilii & Gregorius Nazianzenus alumni fuerunt: itemque Antiochenæ & Epheusæ. Curopalates Græcus Auctor, vbi de Constantinopolinæ Ecclesiæ Officiarijs scribit, SS. litterarū Doctores eis adscribit. Est vero hæc inter Pastores & Doctores differentia. Illi Ecclesijs, hi Scholis præsent. Illi Theologiam practicam; hi theoreticam & Scholasticam profitentur. Pastorum munus est Theologiam in politia Ecclesiarum suarum in opus deducere; Doctorum, explicare & docere. Illi Sacramenta administrant & animarum curam gerunt; hi Theologiæ arcana rimantur. En vobis antiquæ ac primitiua illius Ecclesiæ politiam atque ordinem, vestra omnino dissimilem: quæ nihil ex illis prisca Ecclesiæ exercitijs retinere voluit, eo, vt Lunnaius loquitur, quod Ministri vestri diabolo nequaquam aduersantur.

V. Sed porro videamus, quam misere Calviniani omnia confundant. Ministri concionibus ad populum habendis vacant, administrant Sacramenta, & summam in Ecclesia habent auctoritatem ac potestatem. Sed vt nulla vnquam inter hæreticos ac schismaticos in doctrina fuit concordia; sic ijdem quantum ad Ministrorum nomē ac munus, immane quantum inter se dissideant. Germani enim eos qui Ministerij funguntur munere, Psal-

terum appellant, id est, Pastores: alios, Superintendentes, qui vmbra quandam Episcopalis dignitatis retinent: qui tamen apud Gallos & Heluetios nullo alio, quam Ministrorum, nomine censentur. Ijdem à Valdensibus olim, quorum nonnulla adhuc exstant reliquia, Barbi appellati sunt (f) Angli vero etiamnum suos Archiepiscopos, Episcopos & Pastores habent. Sed nobis de nostris tantum in Gallia Calvinistis sermo erit: qui Ministri Euangelij dici volunt. At ò boni, in primitiua Ecclesia Ministri fuerunt, qui vilia tantū (etsi in Ecclesia nihil vile censei debet) vel simplicia ministeria obibant; apud vos vero illi vestri Ministri aliorum sunt Domini, & sub seruitutis nomine imperant alijs, missoque titulo, pēdum nihilominus retinent, & imperium in alios exercent. Sed qui Ministros nobis melius describat quā Cayerus, inuenio neminem, vt qui tam diu apud Calvinistas Ministri munus obicit, magnoq; in precio ob eximias animi dotes fuerit. *Tria, inquit, Ministrorum genera vniuersim reperio. Primum est eorum, qui omnibus animi viribus in litterarum studia incumbunt; eo quo nihil fere aliud curant aut expetunt quam librorū copiam. Secundum genus est eorum qui in litterarum studijs non tam anxie versantur, sed magis rei faciunda ac familia aliquanto lautius alenda inuigilant. Tertio sunt illi acerrimi disciplina exactores, qui cælum terra miscant, neque vnquam quiescunt, quibus etiam Gallia nostra omnes calamitates ac miseriae quas hactenus passa est, & adhuc patitur, & porro patietur, nisi sibula illis ponatur, ne se omnibus rebus immisceant, acceptas debet. Hi magnarum domuum sunt exploratores, impudenter se ingerentes; secreta omnia rimantes ac detegentes, ac dissidia inter familias accendentes atque alentes; homines magna ex parte aut omnino indocti, aut semidocti. Hac Cayerus.*

VI. Vbi quis inter Calvinianos Ministerij ambit munus (cuius spe plerumque iuuenes disertulos aut alia aliqua dote insignes inescant) siue vltro, siue ab alijs persuasus, in Consistorio, præsentibus Ministris & Senioribus (qui vt plurimum ex opificum sunt numero, litteraturæ expertes) Propone-re aliquoties iuberet; tandem vero ad Colloquium admittitur. Sed inquis, quidnam rei est illud Proponere? Dicam. Datur ei caput aut versiculus aliquis ex Biblijs, ac plerumque argumenti facilis ac vulgati. Ibi ille super ea re sermonem vulgari sermone habet, ac tantum quantum potest, expli-

Rt 3

e Ord. Geneu pag. 2. & 8. f. Vid. Sos. cont. prole. Breuis ij Coch. in sept. Lutb. cap. 45.